

1973 SEP 12

371, 792

Népszava

Sok a napközis, kevés a napközi

A tavalyinál 14 ezerrel több alsótagozatos jár az ország általános iskoláiba. Az első osztályosok száma hét százalékkal emelkedett. Igaz, a felsősök,

a hetedik-nyolcadikosok aránylag kevesen vannak, de a statisztika azt mutatja, hogy az elkövetkező időben egyre nő a tanulólétszám.

Akiket elutasítottak

Ez pedig — az öröm mellett — már most gondot okoz. Köztudott, hogy különösen a fővárosban és a nagyobb vidéki városokban a legtöbb családban mindkét szülő dolgozik, a 6—14 éves gyerekeket pedig nem szívesen hagyják felügyelet nélkül, és ez érthető is. Az is ismert, hogy a régi belterületi iskolákban szinte egyáltalán nincs külön helyisége a napköziseknek. Abban a teremben zsúfolódnak, ahol a tanulási időt is töltik. Az ebédeltetés is nehézségekbe ütközik, sokszor kicsi a melegítőkonyha, az ebédlő. Van olyan iskola, ahol öt-hat turnusban ebédeltetik a gyerekeket, ami azt jelenti, hogy az utolsó csoportra csak három óra tájban kerül sor.

Az ember azt gondolná, hogy az új lakótelepeken jobb a helyzet. A tények azonban másról vallanak. Itt van például az újpalotai lakótelep „lila” iskolája. (A lakótelepen minden iskolát más színűre festettek, s innen ered az elnevezés.) A tanítást megelőző utolsó napokban

az iskola vezetői kénytelenek voltak kitenni egy hirdetőmenyt, amelyen azt közölték, hogy 11 harmadikos, 10 negyedik és 17 ötödikes gyerek napközi felvételi kérelmét visszautasították. Ebédet tudnak számukra biztosítani, napközis elhelyezést azonban nem.

Munkácsy Gyuláné, az iskola igazgatója:

— Tizenöt napközis csoportunk van, már az egyik műhelytermet is átalakítottuk, ez lett az ötödikhatodikosok terme. A gyerekek váltott műszakban járnak iskolába, nincs olyan perc, hogy valamelyik helyiség kihasználatlan maradjon.

Wisenszfarht Judit negyedik osztályos tanuló édesanyja:

— Kislányom mostanáig napközis volt. Elsőben még a régi lakóhelyünkön, ahol sokkal korszerűlenebb, öregebb iskolába járt. A gyerek kitűnő tanuló, jó kislány, mégsem merjük egész nap egyedül hagyni. Nem érttem, miért éppen a legjobb tanulókat hagyták ki.

Csak a problémás gyerekek

Az igazgatónő: — A felvételi kérelmeket bizottság bírálta el, amelynek tagja volt a napközivezető, az iskola gyermekvédelmi felelőse, a területi párt- és szakszervezet képviselője, két tanácsos, a szülői munkaközösség és az alsótagozatos pedagógusok. Figyelembe vettük a gyerekek szociális körülményeit, tanulmányi eredményeit. Igyekeztünk valamennyi fizikai dolgozó, kiskeresese-

tű szülő és az egyedülálló édesanyák gyermekét felvenni. Szinte azt mondhatom, hogy a napközis csoportok többségébe a problémás gyerekek kerültek, akiket egyszerűen nem lehet magukra hagyni, mert gyengébb tanulók és megbízhatatlanok. A tanító néinek arról is megkérdeztük, hogy melyik kislány vagy kisfiú elég önálló ahhoz, hogy egyedül maradjon.

Az édesanyja: — Férjem is, én is egész nap dolgozunk. Egyetlenegy nagypapa van a családban, de ő is tőlünk távol lakik. És már nagyon idős. Arra pedig nincs lehetőségünk, hogy felvegyünk valakit egész napra. Munkahelyünkől messzire lakunk, ez is nehezíti helyzetünket.

Az igazgatónő:

— A legtöbb családból messzire járnak dolgozni az emberek, bár javult a lakótelep közlekedése, így is órákat töltenek utazással. Egyik itt tanító tanárnőnk gyermekét például azért is nem vettük fel a napközibe, mert ő közel lakik, és van rá módja, hogy esetleg elszaladjon hozzá. Ez a kollégánómegértette, hogy nem tehetünk mást. A többi szülő — és ez is érthető —, nem tud belenyugodni a visszautasításba. Egymás után kapom a leveleket, a telefonokat. Személyesen is jönnek, még fenyegetnek is. Hetek óta alattóval alszom, az évnýtő

előtt olyan sírógörcsőt kaptam, hogy csak később tudtuk elkezdni az ünnepélyt. Aznap reggel valaki azt telefonálta, hogy megfojt. Vannak, akik a kerületi tanácshoz fordulnak, a művelődési osztályon viszont azt mondják, ne küldjek hozzájuk senkit.

A lila iskola kívülről csodaszép. Van szép sportudvara és tulajdonképpen a napközis foglalkoztatók is jól felszereltek. Csak éppen kicsik, úgy, mint az ebédlő és a konyha, ahol már az is előfordult, hogy az egyik alkalmazottat a mentőknek kellett elvinniük, mert rosszul lett. A szellőzőberendezés ugyanis kicsi, és gyakran elromlik. Ablak pedig nincs. A tanárok a folyosón ebédelnek, hogy az étterembe egyszerre több gyerek férjen be. Így is gyakran megcsik, hogy az első órától elkésnek a tanulók, mert nem tudnak időben ebédet biztosítani számukra.

Az élet férjen a tervbe

Aradi Ottó, a fővárosi tanács illetékes előadója:

— Az ország általános iskolásainak körülbelül 25 százaléka napközis. A fővárosiaknak 40 százaléka. Tavaly Budapesten 100 gyerek napközifelvételét utasították el. Nem mondhatom, hogy a helyzet javulni fog. A legtöbb iskolában minden hely maximálisan kihasznált. Szeretnénk szorgalmazni, hogy a felsősök csak menzát vegyenek igénybe. Ez azt jelenti, hogy ebédet adnak nekik.

Az igazgatónő:

— Ebédet mindenkinek biztosítunk, de mivel új a lakótelep és nincs olyan hónap, hogy ne jönnének új családok, akik hozzánk frátják be a gyerekeiket, ez a lehetőség is meg fog szűnni. Pedig a 40 ezer lakosú telepnek egyetlen

olyan étterme sincs (helyesebben nincs is étterme), ahová a nagyobb gyerekeknek befizethetnének. Az iskolától öt buszmegállónyira van egy lakókonyha. Ez minden.

„Lila iskolát” a Típus-tervező Intézet munkatársai tervezték. Ferenczi Béla építészmérnök elmondotta, hogy a fővárosi tanács és az ÉVM által meghatározott normatívákat veszik figyelembe.

Az élet azonban azt igazolja és igazolja, hogy ezek fölött már rég eljárt az idő.

A „lila iskola” figyelemzetet: az életnek kell tervezni. Ehhez pedig elengedhetetlen, hogy a következő iskolák a tényleges igények figyelembevételével épüljenek.

Rojkó Júlia